

1. ชื่อผลงาน การศึกษา”พฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญา ที่ผ่านการฝึกอบรมจากโปรแกรมพัฒนาทักษะพื้นฐานการทำงานผู้บกพร่องทางสติปัญญา สถาบันราชานุกูล”

2. ชื่อหน่วยงาน กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์

3. ปีที่ดำเนินการ 5 ก.ค. 2561 – 4 ก.ค. 2562

4. คำสำคัญ: พฤติกรรมการปรับตัวทางสังคม บุคคลบกพร่องทางสติปัญญา

5. เป้าหมายของผลงาน

5.1 ศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลและของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญา ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญา

5.2 ศึกษาสำรวจติดตามผลการประกอบอาชีพ ปัญหา และความต้องการของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญาวัยรุ่นตอนปลาย/วัยผู้ใหญ่ที่ผ่านการฝึกอบรมโครงการทดลองจ้างงานผู้บกพร่องทางสติปัญญา สถาบันราชานุกูล

6. ปัญหาและสาเหตุ

บุคคลบกพร่องทางสติปัญญาวัยรุ่นตอนปลายหรือวัยผู้ใหญ่ จะขาดโอกาสในการเข้ารับบริการจากสถานพยาบาลและโรงเรียน เมื่อออกจากระบบบริการเหล่านี้แล้ว ผู้บกพร่องทางสติปัญญาจะอยู่บ้าน ขาดการดูแล กระตุ้นศักยภาพ และฝึกทักษะการปรับตัวทางสังคมต่างๆอย่างต่อเนื่อง จึงอาจส่งผลให้ความสามารถทักษะการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆในการดำเนินชีวิตครอบครัวและสังคมลดน้อยลง อาจเกิดอาการเจ็บป่วยทางจิตเวช ถ้าครอบครัวหรือหน่วยงานได้ฟื้นฟูสมรรถภาพทักษะการปรับตัวทางสังคม จะส่งเสริมให้ผู้บกพร่องทางสติปัญญา มีศักยภาพมากขึ้น กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ สถาบันราชานุกูล จึงได้จัดทำโปรแกรมพัฒนาทักษะพื้นฐานการทำงานในกลุ่มบุคคลบกพร่องทางสติปัญญาขนาดน้อยที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปในปี 2538 ซึ่งผู้บกพร่องทางสติปัญญาฝึกทักษะการปรับตัวทางสังคมและทักษะพื้นฐานการทำงานด้วยการทำงานร่วมกับบุคลากรในหน่วยงานต่างๆในสถาบันฯ 1 – 3 ปี และให้บุคลากรหน่วยงานนั้นประเมินผลการทำงาน โดยได้รับค่าตอบแทนเดือนละ 2,200 บาท เพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานสถานประกอบการภายนอก/กิจการธุรกิจครอบครัว อย่างไรก็ตาม สถิติปี 2538 – 2559 พบว่า บุคคลบกพร่องทางสติปัญญาในโปรแกรมพัฒนาทักษะพื้นฐานการทำงานผู้บกพร่องทางสติปัญญา ที่ผ่านการประเมินความพร้อมออกไปทำงานในสถานประกอบการ/กิจการครอบครัว มีเพียงจำนวน 26 คน(ร้อยละ 15.3) จากจำนวนผู้บกพร่องทางสติปัญญาที่สมัครฝึกอบรมและจำหน่ายออกจากโปรแกรมพัฒนาทักษะพื้นฐานการทำงานผู้บกพร่องทางสติปัญญา 118 คน ส่วนใหญ่บุคคลบกพร่องทางสติปัญญา ยังต้องพึ่งพาอาศัยครอบครัวและไม่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

จากการทบทวนรายงานการวิจัย พบว่า บุคคลบกพร่องทางสติปัญญาวัยรุ่นตอนปลาย/วัยผู้ใหญ่ที่มีทักษะการปรับตัวทางสังคมสูง จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ สถานภาพการมีงานทำ ระดับการศึกษาสูง ระดับเชาวน์ปัญญาสูง รายได้ครอบครัวที่มาก จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่น้อย และภาวะการไม่มีโรคประจำตัว

ดังนั้นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญา วัยรุ่นตอนปลาย/วัยผู้ใหญ่ในแนวทางส่งเสริมทักษะการปรับตัวทางสังคมของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญา วัยรุ่นตอนปลาย/วัยผู้ใหญ่ในโปรแกรมพัฒนาทักษะพื้นฐานการทำงานผู้บกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและเตรียมความพร้อมบุคคลบกพร่องทางสติปัญญาเข้าสู่ตลาดแรงงาน

7. การวัดผลและการเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมรายด้าน และโดยรวม

พฤติกรรมการปรับตัวทางสังคม	\bar{X}	S.D	ระดับ
พฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมโดยรวม	3.24	0.52	ทำได้เองดีปานกลาง ต้องให้คำแนะนำช่วยเหลือบางขั้นตอน
3.ทักษะการสื่อความหมาย	3.60	0.43	ทำได้เองดีมากถูกต้องเหมาะสม
5.ทักษะการรับรู้	3.40	0.62	ทำได้เองดีมากถูกต้องเหมาะสม
4.ทักษะการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น	3.32	0.54	ทำได้เองดีมากถูกต้องเหมาะสม
1.ทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน	3.30	0.51	ทำได้เองดีมากถูกต้องเหมาะสม
6.ทักษะด้านวิชาการ	3.17	0.74	ทำได้เองดีปานกลาง ต้องให้คำแนะนำช่วยเหลือบางขั้นตอน
7.ทักษะด้านอาชีพ	3.12	0.67	ทำได้เองดีปานกลาง ต้องให้คำแนะนำช่วยเหลือบางขั้นตอน
2.ทักษะชุมชน.	3.05	0.65	ทำได้เองดีปานกลาง ต้องให้คำแนะนำช่วยเหลือบางขั้นตอน

พฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญาอยู่ในระดับทำได้เองปานกลาง โดยต้องช่วยบางขั้นตอน (\bar{X} =3.24) เมื่อจำแนกรายด้านทักษะ รายด้านทักษะที่มากที่สุด 4 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะการสื่อความหมาย, ทักษะการรับรู้, ทักษะการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น และ ทักษะการใช้ชีวิตประจำวันอยู่ในระดับทำได้เองดีมาก (\bar{X} =3.60,3.40, 3.32,3.30 ตามลำดับ) ส่วนรายด้านทักษะที่น้อยที่สุด 3 อันดับท้าย ได้แก่ ทักษะชุมชน, ทักษะด้านอาชีพ และทักษะด้านวิชาการ ซึ่งอยู่ในระดับทำได้เองปานกลางโดยต้องช่วยบางขั้นตอน (\bar{X} = 3.05, 3.12, 3.17 ตามลำดับ)

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา (* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$).

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7
1.สถานภาพการมีงานทำ	1.00						
2จำนวนปีที่ผู้ป่วยศึกษา	.308**	1.00					
3จำนวนสมาชิกในครอบครัว	-.246*	-.005	1.00				
4ระดับเขาวนปัญญา	.141	.217*	-.027	1.00			
5รายได้พอใช้	.110	.146	.082	-.035	1.00		
6ภาวะการมีโรคประจำตัว	-.244*	-.012	.215*	-.101	-.158	1.00	
7ทักษะการปรับตัวทางสังคม	.458***	.432***	-.340***	.292**	.211*	-.211*	1.00

สถานภาพการมีงานทำ ระดับเขาวนปัญญา จำนวนปีที่ผู้ป่วยได้รับการศึกษา และรายได้พอใช้ของบุคคลบกพร่องสติปัญญา มีความสัมพันธ์ทางบวก($r=.458, .292, .432, .211$ $p < .05$) ส่วนภาวะมีโรคประจำตัวของผู้ป่วยและจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางลบ($r=-.211, -.340$ $p < .05$) กับพฤติกรรมปรับตัวทางสังคมของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 3 การทำนายพฤติกรรมปรับตัวทางสังคมจากปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$)

ตัวแปรที่เข้าสมการตามลำดับ	b	Beta	R	R ²	R ² _{change}	t	P _t
สถานภาพการมีงานทำ	.2735	..2541	.458	.210	.210	2.846**	.006
จำนวนปีที่ผู้ป่วยได้รับการศึกษา	.0403	.2858	.551	.304	.094	3.248**	.002
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	-.0842	-.2856	.609	.371	.067	3.370***	.001
ระดับเขาวนปัญญา	.0094	.1925	.634	.401	.031	2.294*	.024
รายได้พอใช้	.2203	.1717	.655	.430	.028	2.063*	.042
R ² = .430 ค่าคงที่ a = 2.3566 F _(5,86) = 12.958***							

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมปรับตัวทางสังคมของบุคคลบกพร่องสติปัญญามากที่สุด คือ จำนวนปีที่ผู้ป่วยได้รับการศึกษา(Beta=.2858) รองลงมา คือ จำนวนสมาชิกในครอบครัว(Beta=-.2856) สถานภาพการมีงานทำ(Beta=.2541) ระดับเขาวนปัญญา(Beta=.1925) และรายได้พอใช้(Beta=.1717) ซึ่งร่วมกันทำนายพฤติกรรมปรับตัวทางสังคมของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญาได้ร้อยละ43.0(R²=.430 $p < .001$)

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญา จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (n = 92)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1.สถานภาพการทำงานของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญา(n=92)		
มีงานทำ	58	63.0
-หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2	2.2
-หน่วยงานเอกชน/บริษัท/โรงงาน	33	35.9
-ช่วยกิจการครอบครัว(เช่น ค้าขาย เกษตรกรรม ผลิตสินค้า อุตสาหกรรม) โดยไม่ได้รับค่าจ้าง	13	14.1
-รับจ้างทั่วไป	3	3.3
-ค้าขาย/กิจการส่วนตัว (ค้าขายพระเครื่อง และของพลาสติกใส่ใบปริญญาบัตร)	1	1.1
-หน่วยงานบริษัทเอกชนจ้างให้ทำงานหน่วยงานสาธารณสุขประโยชน์นอกสถานที่	6	6.5
ไม่มีงานทำ (อยู่บ้าน ช่วยงานบ้าน เช่น ล้างจาน ซักผ้า)	34	37.0
2.สาเหตุที่บุคคลบกพร่องทางสติปัญญาที่เคยเข้าทำงานในหน่วยงาน/สถานประกอบการ/บริษัท/โรงงาน แต่ออกจากงาน (n=20)		
-ปัญหาการทำงาน (ไม่มีแรงยกของหนัก ปวดเมื่อยขาจากการยืนทำงานนาน 4 ชม. ปัญหาล้างภาชนะไม่สะอาด/ไม่เรียบร้อย ปัญหาทำงานช้าไม่ทันเวลา เพื่อนร่วมงานและหัวหน้าไม่เข้าใจ ไม่ยอมรับ ล้อเลียน/แกล้ง/ขัดแย้งผู้บกพร่องสติปัญญา สมาธิการทำงานสั้น อ่านเขียนหนังสือได้น้อย ไม่เข้าใจคำสั่ง และลืม)	10	50.0
- ปัญหาอารมณ์พฤติกรรม(หงุดหงิดเครียดง่าย สมาธิสั้น 40%/อาการจิตเวช(เช่น ซึมเศร้า จิตเภท ระวังผู้อื่นต่ำกว่า/ทำร้ายตนเอง) 10%	10	50.0
-ปัญหาการเดินทางโดยรถสาธารณะไม่สะดวกเพราะบ้านไกลที่ทำงาน/ย้ายบ้านไกล	5	25.0
-ปัญหาการฟังไม่เข้าใจ พูดสื่อสารโต้ตอบ/เล่าเรื่องลำดับเหตุการณ์ได้น้อย	3	15.0
-ปัญหาสุขภาพ (ความดันโลหิตสูง ไฮโปไทรอยด์ โรคหัวใจ)	3	15.0
-หน่วยงานที่ทำงานปิดกิจการ/หน่วยงานยกเลิกการรับคนพิการเข้าทำงาน	3	15.0

สถานภาพการทำงานของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญา ไม่ได้ทำงาน (อยู่บ้าน ช่วยงานบ้าน เช่น ล้างจาน ซักผ้า)ร้อยละ 37.0 , มีงานทำ ร้อยละ 63.0 [ทำงานหน่วยงานบริษัท/สถานประกอบการ ร้อยละ 35.9 ช่วยกิจการครอบครัว(เช่น ค้าขาย เกษตรกรรม ผลิตสินค้า อุตสาหกรรม)ร้อยละ 14.1 หน่วยงานบริษัทเอกชนจ้างให้ทำงานหน่วยงานสาธารณสุขประโยชน์นอกสถานที่ ร้อยละ 6.5 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 3.3 หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 2.2 และ ค้าขาย/กิจการส่วนตัว (ค้าขายพระเครื่อง และของพลาสติกใส่ใบปริญญาบัตร) ร้อยละ 1.1]

สาเหตุที่บุคคลบกพร่องทางสติปัญญาที่เคยเข้าทำงานในสถานประกอบการ แต่ออกจากงาน(n=20) มีปัญหาการทำงาน (ไม่มีแรงยกของหนัก ปวดเมื่อยขาจากการยืนทำงานนาน 4 ชม. ปัญหาล้างภาชนะไม่

สะอาด/ไม่เรียบร้อย ปัญหาทำงานช้าไม่ทันเวลา เพื่อนร่วมงานและหัวหน้าไม่เข้าใจ ไม่ยอมรับ ล้อเลียน/แก้ง/ขัดแย้งผู้บกพร่องสติปัญญา สมาธิการทำงานสั้น อ่านเขียนหนังสือได้น้อย ไม่เข้าใจคำสั่ง และลืม) ร้อยละ 50, ปัญหาอารมณ์พฤติกรรม(หงุดหงิดเครียดง่าย สมาธิสั้น 40%) /อาการจิตเวช(เช่น ซึมเศร้า จิตเภท ระวังผู้อื่นด่าว่า/ทำร้ายตนเอง 10 %) ร้อยละ 50, ปัญหาการเดินทางโดยรถสาธารณะไม่สะดวกเพราะบ้านไกลที่ทำงาน/ย้ายบ้านไกล ร้อยละ 25, ปัญหาการฟังไม่เข้าใจ พูดสื่อสารโต้ตอบ/เล่าเรียงลำดับเหตุการณ์ได้น้อย ร้อยละ 15 ,ปัญหาสุขภาพ (ความดันโลหิตสูง ไฮโปไทรอยด์ โรคหัวใจ) ร้อยละ 15 และ หน่วยงานที่ทำงานปิดกิจการ/ยกเลิกการรับคนพิการเข้าทำงาน ร้อยละ 15

8.บทเรียนที่ได้รับ

จากผลการศึกษาวิจัย

1. พฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญาวัยรุ่นตอนปลาย/วัยรุ่นผู้ใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง โดยต้องช่วยบางขั้นตอน โดยเฉพาะทักษะชุมชนอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำที่สุด เช่น การเดินทางด้วยรถโดยสารสาธารณะ การใช้ตู้อัตโนมัติ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญาวัยรุ่นตอนปลาย/วัยรุ่นผู้ใหญ่ คือ จำนวนปีที่ผู้ป่วยรับการศึกษา มีผลทางบวกต่อพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมมากที่สุด รองลงมา จำนวนสมาชิกครอบครัวมีผลทางลบ สภาพการมีงานทำ ระดับความรู้ปัญหา และรายได้พอใช้มีผลทางบวก ซึ่งร่วมกันทำนายพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมได้ร้อยละ 43.0

3. สาเหตุที่บุคคลบกพร่องทางสติปัญญาที่เคยเข้าทำงานในสถานประกอบการ แต่ออกจากงาน คือ มีปัญหาการทำงาน (ไม่มีแรงยกของหนัก ปวดเมื่อยขาจากการยืนทำงานนาน 4 ชม. ปัญหาล้างภาชนะไม่สะอาด/ไม่เรียบร้อย ปัญหาทำงานช้าไม่ทันเวลา เพื่อนร่วมงานและหัวหน้าไม่เข้าใจ ไม่ยอมรับ ล้อเลียน/แก้ง/ขัดแย้งผู้บกพร่องสติปัญญา สมาธิการทำงานสั้น อ่านเขียนหนังสือได้น้อย ไม่เข้าใจคำสั่ง และลืม) ร้อยละ 50, ปัญหาอารมณ์พฤติกรรม(หงุดหงิดเครียดง่าย สมาธิสั้น 40%) /อาการจิตเวช(เช่น ซึมเศร้า จิตเภท ระวังผู้อื่นด่าว่า/ทำร้ายตนเอง 10 %) ร้อยละ 50, ปัญหาการเดินทางโดยรถสาธารณะไม่สะดวกเพราะบ้านไกลที่ทำงาน/ย้ายบ้านไกล ร้อยละ 25, ปัญหาการฟังไม่เข้าใจ พูดสื่อสารโต้ตอบ/เล่าเรียงลำดับเหตุการณ์ได้น้อย ร้อยละ 15 ,ปัญหาสุขภาพ (ความดันโลหิตสูง ไฮโปไทรอยด์ โรคหัวใจ) ร้อยละ 15 และ หน่วยงานที่ทำงานปิดกิจการ/ยกเลิกการรับคนพิการเข้าทำงาน ร้อยละ 15

บทเรียนที่ได้รับ/ข้อเสนอแนะ

1. บุคลากรด้านสุขภาพและการศึกษาควรส่งเสริมบุคคลบกพร่องทางสติปัญญาได้เรียนร่วมในโรงเรียนปกติ โรงเรียนการศึกษาพิเศษ หรือการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับคนพิการทางสติปัญญา

2. ส่งเสริมสัมพันธ์ภาพครอบครัวของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญาวัยผู้ใหญ่ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวมาก/ครอบครัวขยายในการมีบทบาทส่วนร่วมในการดูแลฝึกฟื้นฟูสมรรถภาพทักษะการปรับตัวทางสังคม

3. บริการสารสนเทศเว็บไซต์ตลาดงานคนพิการออนไลน์เกี่ยวกับแหล่งฝึกอบรมฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพตำแหน่งงานคนพิการ สถานประกอบการที่จัดสรรสัมปทานพื้นที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการของคนพิการ และแหล่งเงินทุนกู้ยืมประกอบอาชีพอิสระของคนพิการ/ผู้ดูแล

4. ส่งเสริมการเข้าร่วมกลุ่มเครือข่ายองค์กรผู้ปกครองบุคคลบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งทำหน้าที่ด้านการฝึกอบรมอาชีพ เป็นตัวกลางหางานให้คนพิการ และสวัสดิการสังคม

5. ควรมีระบบการติดตามและประเมินผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง และให้การปรึกษาแนะนำทั้งแก่นายจ้าง เพื่อนร่วมงาน และบุคคลบกพร่องทางสติปัญญา เมื่อมีปัญหาในสถานที่ทำงาน

6. ควรปรับปรุงหลักสูตรคู่มือการฝึกทักษะการปรับตัวทางสังคม โดยเฉพาะทักษะชุมชนข้อมูลที่พร้อม เช่น การเดินทางโดยรถสาธารณะ การใช้บริการจากตู้อัตโนมัติ ทักษะการใช้/คีย์ข้อมูลสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตในคอมพิวเตอร์

ข้อจำกัดการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยแบบเจาะจง เป็นผู้ดูแลของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญาวัยรุ่นตอนปลาย/วัยผู้ใหญ่อายุ 18 ปีขึ้นไปที่ได้รับการฝึกอบรมโปรแกรมพัฒนาทักษะพื้นฐานการทำงานของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งสามารถอ่าน เขียนภาษาไทย ตอบแบบสอบถามด้วยตัวเองได้ ทำให้อาจไม่สามารถนำมาใช้อ้างอิงถึงประชากรที่นอกเหนือไปจากหน่วยงานที่ทำวิจัยได้อย่างกว้างขวาง

9. ปัจจัยความสำเร็จ

การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการปรับตัวทางสังคมของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญาที่ดี จะส่งผลทางบวกกับ ความสามารถในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ

1. ควรส่งเสริมให้ผู้ดูแลของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญาวัยรุ่นตอนปลาย/วัยผู้ใหญ่มีความรู้ข้อมูลสื่อคู่มือการฝึกทักษะการปรับตัวทางสังคม สิทธิบัตรคนพิการ แหล่งทรัพยากรทางการบำบัดรักษา แหล่งสถานศึกษา/แหล่งฝึกฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ/แหล่งข้อมูลส่งเสริมอาชีพ ตำแหน่งงาน การขอสัมปทานพื้นที่จำหน่ายสินค้า/บริการจากสถานประกอบการของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญา/ผู้ดูแล แหล่งเงินทุนกู้ยืมประกอบอาชีพอิสระของคนพิการ/ผู้ดูแล การเข้าร่วมกลุ่มเครือข่ายองค์กรผู้ปกครองบุคคลบกพร่องทางสติปัญญา รวมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัวบุคคลบกพร่องทางสติปัญญาวัยรุ่นตอนปลาย/วัยผู้ใหญ่ โดยเฉพาะครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวมากหรือครอบครัวขยาย ในการมีส่วนร่วมฝึกฟื้นฟูสมรรถภาพทางการปรับตัวทางสังคมของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญา

2. ควรมีระบบการประสานงานการทำงาน/การติดตามประเมินผลการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การส่งเสริมอาชีพของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญา/ผู้ดูแลที่ครบวงจรระหว่างหน่วยงานด้านสุขภาพ

หน่วยงานด้านการศึกษา หน่วยงานด้านแรงงาน หน่วยงานด้านสวัสดิการสังคม และเครือข่ายองค์กรคนพิการ ทางสติปัญญา

10.การนำผลงานไปใช้(ต่อยอด)

1. ควรจัดโครงการส่งเสริมสัมพันธภาพของสมาชิกครอบครัวบุคคลบกพร่องทางสติปัญญาวัยรุ่นตอนปลาย/วัยรุ่นใหญ่ ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวมาก/ครอบครัวขยาย ในการมีส่วนร่วมฝึกฟื้นฟูสมรรถภาพการปรับตัวทางสังคมของบุคคลบกพร่องทางสติปัญญาให้มีศักยภาพ เช่น ครอบครัวสัมพันธ์ ทัศนศึกษา รวมทั้งให้ข้อมูลความรู้/เผยแพร่สื่อ/คู่มือการฝึกทักษะปรับตัวทางสังคม สิทธิคนพิการ แหล่งประโยชน์ในสังคมด้านการแพทย์ การศึกษา สวัสดิการสังคม และอาชีพการจ้างงานคนพิการ ส่งเสริมการเข้าร่วมกลุ่มเครือข่ายสมาคมผู้ปกครองของผู้บกพร่องทางสติปัญญา ทั้งนี้ควรให้ความสนใจในผู้บกพร่องทางสติปัญญาวัยรุ่นใหญ่ กลุ่มเสี่ยงที่ ระดับการศึกษาน้อย จำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก สถานภาพไม่มีงานทำ ระดับเขavnปัญญา น้อย และ รายได้ไม่พอใช้

2.ควรมีระบบการติดตามและประเมินผลเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง และให้การปรึกษาแนะนำทั้งแก่นายจ้าง เพื่อนร่วมงาน และบุคคลบกพร่องทางสติปัญญา เมื่อมีปัญหาในสถานที่ทำงาน

3.ควรปรับปรุงหลักสูตรคู่มือการฝึกทักษะการปรับตัวทางสังคม โดยเฉพาะทักษะชุมชนข้อที่พร่อง เช่น การเดินทางโดยรถสาธารณะ การใช้บริการจากตู้อัตโนมัติ ทักษะการใช้/คีย์ข้อมูลสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตในคอมพิวเตอร์

11.การติดต่อที่มงาน

นางวิยดารัตน์ อีรวรวัชร นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการพิเศษ

12.รายชื่อคณะทำงาน

1. นางวิยดารัตน์ อีรวรวัชร	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการพิเศษ
2. นางสาวลมฝน จำปาทอง	นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
3. นางสาววัลยา บางม่วงงาม	นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
4. นางสาวจารุพัชร ฉลาดแพทย์	นักสังคมสงเคราะห์
5. นางสาววรรณวิภา โพธิ์ประสิทธิ์	นักสังคมสงเคราะห์